

Piknometry

Gęstość materiału definiowana jest jako wartość ciężaru (masy) przypadająca na jednostkę objętości w pewnej określonej temperaturze.

W kontroli jakości używamy piknometrów, by stwierdzić błędy w składzie materiału lakierowego. Pomiar gęstości daje wskazówkę co do czystości i jakości surowców, półproduktów i wyrobu końcowego.

Piknometry to cylindryczne kubki o dużym otworze, łatwe do napełniania, opróżniania oraz czyszczenia. Pokrywa piknometrów jest szczelna i odpowiednio

wyprofilowana, dając niewielką niszę pod zlokalizowanym centralnie otworkiem. Otworek ten służy do odprowadzenia nadmiaru materiału, a profil pokrywy zapobiega powstawaniu pęcherzyków powietrza w piknometrze i podnosi jego dokładność pomiarową.

Piknometry wg ISO

Piknometry wykonane są ze stali szlachetnej i zwymiarowane w systemie metrycznym. Ich objętość definiuje pewna ilość cieczy. Firma Neurtek oferuje dwa modele standardowe ISO: o pojemności 50 ml oraz 100 ml. Gwarantowana tolerancja wynosi 0.1 %. Badanie tolerancji przeprowadza się zgodnie z normą ISO w temperaturze $23 \pm 2 \text{ }^\circ\text{C}$.

Normy

ASTM	D 333, D 175, D 2805
BS	3900 A 19
DIN	53217
ISO	2811

Wyznaczanie gęstości:

$$D = \frac{G_n - G_p}{V}$$

Gdzie:

D – gęstość

G_n – masa napełnionego piknometrów (g)

G_p – masa pustego piknometrów (g)

V – objętość piknometrów (ml)

Metoda badania

- zważyć pusty i czysty przyrząd oraz zanotować jego wagę
- przyrząd i badaną ciecz termostatować w $20 \pm 0.5 \text{ }^\circ\text{C}$ ($68 \pm 1.0 \text{ }^\circ\text{F}$)
- napełnić piknometr
- nałożyć pokrywę wpasowując ją gładko w korpus piknometrów
- nie zamykać powietrza w piknometrze
- usunąć nadmiar cieczy nasiąkliwą ściereczką
- zważyć napełniony przyrząd
- obliczyć gęstość

Określanie gęstości oraz ciężaru właściwego

	Objętość (ml)	Gęstość	Ciężar właściwy (w odniesieniu do wody)
Piknometr US Standard	83.2	[masa pełnego (g) – masa pustego (g)]x0.1 = lbs/gal	[masa pełnego (g) – masa pustego (g)]x0.01202 = ciężar właściwy
Piknometr US Baltimore Midget	8.32	[masa pełnego (g) – masa pustego (g)] = lbs/gal	[masa pełnego (g) – masa pustego (g)]x0.1202 = ciężar właściwy
Piknometr ISO	100 lub 50	[masa pełnego (g) – masa pustego (g)]\objętość (ml)= g/cm ³	ciężar właściwy = objętość
Piknometr w systemie brytyjskim	100	[masa pełnego (g) – masa pustego (g)]\objętość (ml)= g/cm ³	ciężar właściwy = objętość

1 ml = 1 cm³; 1 litr = 1000 ml; ciężar właściwy wody = 1 g/ml
1000 ml = 0.2646 galona US; 1 galon US = 3.785 litra

Piknometry ISO są dostarczane z certyfikatem. Certyfikat ten poświadcza zgodność wymiarów piknometru ze specyfikacją normy ISO.